

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Навчально-науковий інститут іноземної філології
Кафедра міжкультурної комунікації та іншомовної освіти

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
Й ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІЗ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН, МОВА ЯКИХ ВИВЧАЄТЬСЯ

Укладачі: Юлія Лісова, Валентина Папіжук

Житомир 2024

УДК 821.133.1

*Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол № від .09.2024 р.)*

Рецензенти:

Лариса СОЛОВЙОВА – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Ірина МАХНОВСЬКА – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін Житомирського медичного інституту Житомирської міської ради.

Олексій АНХИМ – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології та зарубіжної літератури Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Методичні рекомендації до організації самостійної й індивідуальної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти із освітньої компоненти «Література країн, мова яких вивчається» / Юлія Лісова, Валентина Папіжук. Вид. 2-ге, випр. І доповн. Житомир, 2024. 44 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти напряму підготовки «014 Середня освіта» денної форми навчання ННІ іноземної філології ЖДУ імені Івана Франка з метою забезпечення якісної організації самостійної й індивідуальної роботи під час вивчення дисципліни «Література країн, мова яких вивчається». Методичні рекомендації містять програму навчальної дисципліни, теми лекційних і практичних занять, плани практичних занять, перелік завдань і форми самостійної роботи, теми для рефератів і презентацій, перелік художніх творів для прочитання, перелік питань до екзамену, зразки тестових завдань, рекомендовану літературу.

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2024

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ	6
3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	6
4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	7
5. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	8
6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	21
7. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	22
8. ТЕМИ ДЛЯ РЕФЕРАТІВ І ПРЕЗЕНТАЦІЙ	23
9. ПЕРЕЛІК ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ДЛЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ПРОЧИТАННЯ	24
10. АЛГОРИТМ АНАЛІЗУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ	25
11. ТАБЛИЦІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО І ПРАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ	35
11.ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ	36
12. ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	39
13.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З КУРСУ	42

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації до вибіркової освітньої компоненти «Література країн, мова яких вивчається» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідають освітній програмі 014 Середня освіта / Англійська та французька мови й зарубіжна література в закладах освіти.

Предметом вивчення освітньої компоненти є виявлення світового значення та особливостей розвитку французької та франкомовної літератури; розкриття специфіки естетичних систем історико-культурних періодів; характеристика художніх напрямів; аналіз етапів літературного розвитку і творчості найвидатніших представників; формування літературних жанрів, еволюції художньої форми.

Міждисциплінарні зв'язки: освітня компонента «Література країн, мова яких вивчається» передбачає зв'язки із практичним курсом французької мови, світовою літературою, основами теорії літератури, філософією, методикою навчання зарубіжної літератури.

Програма освітньої компоненти складається з одного модуля:

La littérature du XX siècle. La littérature du début de XXI siècle.

Освітня компонента «Література країн, мова яких вивчається» вивчається на 2 курсі, в 3 семестрі.

Обсяг освітньої компоненти

Загальна кількість годин:	105
Загальна кількість кредитів:	3,5
Кількість модульних контрольних робіт:	1
Форма підсумкового контролю:	екзамен

<i>Вид заняття</i>	<i>Кількість годин</i>
Лекції	16
Семінарські заняття/практичні (обрати)	24
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	65

Мета курсу – ознайомлення студентів із літературою країн, мова яких вивчається, засвоєння основ світогляду, національних особливостей та

естетичної культури франкомовних країн. Курс має на меті сприяти всебічному розвитку філологічної компетенції студентів, їх обізнаності щодо лінгвістичних особливостей франкомовного художнього тексту, його структури, формуючи, таким чином, професійну компетентність майбутніх філологів.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти

«Література країн, мова яких вивчається» є:

- розкрити ідейно-художню своєрідність творчості визначних представників франкомовної літератури різних періодів, ознайомити студентів зі змістом, поетикою та мовно-стилістичними особливостями їх найвідоміших творів;

- забезпечити засвоєння студентами принципів естетики ХХ-ХХІ століть, ознайомити студентів з особливостями культурних парадигм літературної епохи у процесі аналітичної роботи над текстами художніх творів;

- ознайомити студентів із творчістю видатних представників франкомовних літератур цього періоду;

- прищепити навички самостійної роботи з літературно-критичними джерелами: статтями, монографіями, підручниками, енциклопедіями тощо;

- розвинути навички філологічного аналізу художніх творів у єдності змісту та форми;

- удосконалити вміння творчого виразного читання художніх творів напам'ять, в тому числі й мовою оригіналу.

Методи контролю успішності навчання: поточний тестовий контроль, усне опитування, підсумкові модульні контрольні роботи, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, екзамен.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен у 3 семестрі.

Вимоги до екзамену:

1. Володіння теоретичним матеріалом курсу «Література країн, мова яких вивчається».

2. Зараховано всі завдання, передбачені робочою програмою та інструктивно-методичними матеріалами.

3. Пройдено перевірку рівня засвоєння знань з тем, що виносились на самостійне опрацювання, на консультації у викладача.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Модуль І.

La littérature du XX siècle. La littérature du début de XXI siècle.

La littérature de première moitié du XX siècle. Le modernisme comme un courant littéraire. Le dadaïsme. Le surréalisme. A. Bréton *La Manifeste du Surréalisme*. L'avant-garde. L'œuvre de G. Apollinaire *Les Calligrammes*. Le roman au XXe siècle. A. Gide *Les Faux-Monnayeurs*. Le théâtre de l'entre-deux-guerres. A. Artaud.

La littérature de seconde moitié du XX siècle. L'existentialisme. A. Camus *La Peste*. J.-P. Sartre *L'existentialisme est un humanisme*. S. de Beauvoir *Le Deuxième Sexe*. B. Vian. Le nouveau Roman. L'Oulipo. G. Perec *W ou le Souvenir d'enfance. La Disparition* R. Queneau *Zazie dans le métro. Exercices du style*. Le théâtre de l'absurde. E. Ionesco *La cantatrice chauve*. A. Adamov *La parodie*. S. Beckett *En attendant Godot*.

Le renouvellement du genre romanesque. E. Ajar *La vie devant soi*. P. Modiano. J.-M. Le Clézio. Les prix littéraires : Goncourt, Renaudot, Femina. La littérature biographique. M. Duras *L'Amant*.

Le théâtre et la poésie. L'art théâtrale. B.-M. Koltess. E. Cormann. P. Minyana. La poésie. J. Prévert *Paroles*. J. Rubaud. € E. Savitskaya. *Cochon farci*.

Le phénomène de littérature de masse. A. Nothomb. M. Houellebecq. M. Lévi. La notion des séries et des collections. La littérature francophone. La littérature du Canada. La littérature de Belgique. La littérature du Maghreb.

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	La littérature de première moitié du XX siècle. Le modernisme. Le dadaïsme. Le surréalisme.	2
2	La littérature de seconde moitié du XX siècle. L'existentialisme. Le nouveau Roman.	2
3	Le renouvellement du genre romanesque. La littérature biographique. Les prix littéraires : Goncourt, Renaudot, Femina, Medecis.	2

4	L'art théâtral de l'entre-deux-guerres. Le théâtre de l'absurde. Le théâtre de cruauté d'Antonin Artaud.	2
5	La poésie des XX-XXI siècles.	2
6	La littérature postmoderne : ironie, jeu, intertextualité.	2
7	Le phénomène de littérature de masse. La notion des séries et des collections. La littérature jeunesse.	2
8	La littérature francophone. La littérature du Canada. La littérature de Belgique. La littérature du Maghreb.	2
Всього:		16

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	La littérature de première moitié du XX siècle. Le modernisme comme un courant littéraire. Le dadaïsme. Le surréalisme. L'œuvre de G. Apollinaire <i>Les Calligrammes</i> . Le théâtre de l'entre-deux-guerres. A. Artaud.	2
2	Le dernier romantique Antoine de Saint-Exupéry. La conte philosophique <i>Le petit prince</i> .	2
3	La littérature de seconde moitié du XX siècle. L'existentialisme. A. Camus <i>La Peste</i> .	2
4	Le théâtre de l'absurde. E. Ionesco <i>La cantatrice chauve</i> . A. Adamov <i>La parodie</i> . S. Beckett <i>En attendant Godot</i> .	2
5	Le nouveau Roman et des nouvelles techniques de l'écriture.	2
6	Le renouvellement du genre romanesque. E. Ajar <i>La vie devant soi</i> . P. Modiano. J.-M. Le Clézio. Les prix littéraires : Goncourt, Renaudot, Femina.	2
7	La tradition romanesque et l'essor de l'autobiographie. La littérature biographique. M. Duras <i>L'Amant</i> . N. Sarraute <i>Enfance</i> .	2
8	Les femmes écrivains dans la littérature française de XX siècle : Colette, M. Duras, M. Yourcenar, E. Triolet, F. Sagan, A. Nothomb.	2
9	Le théâtre et la poésie. L'art théâtrale. B.-M. Koltess. La poésie. J. Prévert <i>Paroles</i> . J. E. Savitskaya. <i>Cochon farci</i> .	2

10	La littérature de masse. A. Nothomb. M. Lévi. E.-E. Schmitt.	2
11	La littérature francophone. La littérature de Canada. Karoline Georges. La littérature de Belgique. Caroline Lamarche. La littérature de Suisse, de Maghreb.	2
12	La littérature jeunesse	2
Всього:		24

Робота на семінарському занятті передбачає обговорення теоретичного матеріалу, дискусію, мультимедійні презентації, науково-дослідні проекти (реферати), смислову й лінгвостилістичну інтерпретацію фрагментів літературних творів французькою мовою.

5. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Cours pratique № 1

La littérature de première moitié du XX siècle

Savoir-faire : donner la définition des termes *dadaïsme*, *surréalisme*, *roman fleuve*, *satire sociale*, *courant de conscience*; faire l'analyse des textes.

1. Le contexte historique du XX siècle. Les préconditions du modernisme dans la littérature.
2. La littérature de première moitié de XXe siècle. Le roman au XXe siècle.
3. Les contestations du modèle romanesque.
4. Le dadaïsme. Le surréalisme. *Les Caligrammes* de Guillaume Apollinaire.
5. Le théâtre de l'entre-deux-guerres. Le système esthétique et intentionnaliste de la poésie d'Antonin Artaud.

Un texte à analyser : Guillaume Apollinaire *La cravate et la montre* [2; 96–97].

Autocontrôle :

1. Quels sont de grands changements du XXe siècle ?
2. Caractérisez le roman de XXe siècle.
3. Quelles sont les contestations du modèle romanesque ?
4. Qu'est-ce que c'est que dadaïsme ?
5. Comment est né le mouvement surréaliste ?

6. Quels sont les principes du surréalisme ?
7. Qu'est-ce qui caractérise le surréalisme ?
8. Quel est le contexte historique du surréalisme ?

Bibliographie :

1. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад. Х. : Вид-во НУА, 2016. С. 23–45.
2. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 92–93, 96–97.
3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013. P. 74–77.
4. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
5. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 2

Le dernier romantique Antoine de Saint-Exupéry. La conte philosophique *Le petit prince*

Savoir-faire : donner la définition des termes *humanisme*, *conte philosophique*, *allégorie*; faire l'analyse des textes.

1. Le modernisme des œuvres de Saint-Exupéry. Les idées de l'humanisme et l'optimisme. La problématique socio-morale et politique.
2. Les traditions romantiques et le thématique philosophique chez Saint-Exupéry.
3. Les images allégoriques dans la conte philosophique *Le petit prince*.
4. Le discours intermédial des œuvres de Saint-Exupéry : une bande dessinée, le cinéma.

Autocontrôle :

1. Quels sont les chemins de formation créatrice de Saint-Exupéry ?
2. Comment vous interprétez «l'enfant dans la cœur» dans l'esthétique de Saint-Exupéry ?
3. Nommez les thèmes essentiels des œuvres de l'écrivain.
4. Quelle sont les particularités du style d'auteur ?

Bibliographie :

1. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад.Х. : Вид-во НУА, 2016. С. 41–44.
2. Сфар Ж. Маленький принц [Графічний роман]. Львів: Вид-во Леополь, 2020. 112 с.
3. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
4. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 3

La littérature de seconde moitié du XX siècle. L'existentialisme.

A. Camus *La Peste*.

Savoir-faire : donner la définition des termes *existentialisme*, *chronique*, *prose intellectuelle*; faire l'analyse des textes.

1. La littérature de seconde moitié du XX siècle.
2. Le traitement réaliste : *La Peste*, une chronique objective dans l'intention.
3. Le basculement du récit dans le fantastique.
4. *La Peste* comme une considération historique ; un regard sur la société du XXe siècle.
5. Une réflexion sur l'existence, sur la réaction des hommes face à l'absurde chez Albert Camus.

Le texte à analyser : Albert Camus *La Peste*
[<https://drive.google.com/file/d/1EwKUtgh6nbg92cYt4YfuXspJUxlfagn/view?usp=sharing>].

Autocontrôle :

1. Quelle est l'origine de philosophie existentialiste ?
2. Quelle est l'idée fondamentale de cette philosophie ?
3. Connaissez-vous quelques citations existentialistes ?
4. Quels sont les représentants de ce mouvement ?

Bibliographie :

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр. : навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.-упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. 80–95 с.

2. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Навч. посіб. [3-тє вид.] / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гринчак. К.: Центр учбової літератури, 2011. С. 31–59, 314–318.

3. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад. Х. : Вид-во НУА, 2016. С. 48–53.

4. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.

5. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 4

Le théâtre de l'absurde.

E. Ionesco *La cantatrice chauve*. A. Adamov *La parodie*.

S. Beckett *En attendant Godot*.

Savoir-faire : donner la définition des termes *anti-drame*, *anti-pièce*, *antiroman*, *anti-auteur*, *absurde*; faire l'analyse des textes.

1. Le phénomène du théâtre de l'absurde.
2. Le refus des principes traditionnels de construction du drame chez Eugène Ionesco. *La cantatrice chauve*.
3. L'anti-théâtre de Samuel Beckett. L'absurdité du récit dans la pièce *En attendant Godot*.
4. «Thérapie de l'âme» du drame d'Arthur Adamov. La problématique des pièces.

Des textes à analyser : Eugène Ionesco *La cantatrice chauve* [4; 114–115], Samuel Beckett *En attendant Godot* [4; 116–117].

Autocontrôle :

1. Quel est le contexte historique de l'apparition de théâtre absurdiste ?
2. Nommez les principes et les représentatifs de théâtre de l'absurde.
3. Avec quels mouvements littéraires le théâtre de l'absurde est-il lié ?

Bibliographie :

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр. : навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.-упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. 137–142 с.

2. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Навч. посіб. [3-тє вид.] / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гринчак. К.: Центр учбової літератури, 2011. С. 267–295.

3. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад. Х. : Вид-во НУА, 2016. С. 12– 16.

4. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 114–117.

5. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.

6. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 5

Le nouveau Roman et des nouvelles techniques de l'écriture

Savoir-faire : donner la définition des termes *collage*, *montage*, *cyclisme d'histoire*; faire l'analyse des textes.

1. L'esthétique et les techniques de nouveaux romanciers. L'influence du cinématographe et de la peinture.

2. Le rôle de l'édition «Minuit» dans la formation du Nouveau Roman.

3. Le langage dans les romans de Nathalie Sarraute (*Tropismes*, *Ouvrez*).

4. Le principe du montage et du chosisme chez Alain Robbe-Grillet. Les techniques narratives (*Dans le labyrinthe*).

Des textes à analyser : Nathalie Sarraute *Tropismes* [<https://www.etudeslitteraires.com/sarraute-tropismes.php>].

Autocontrôle :

1. La crise de roman en quoi consiste-t-elle ?

2. Qu'est-ce que c'est que la technique de "filmer" dans le roman ?

3. Quels sont les principes du nouveau roman ?

Bibliographie :

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр.: навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. С. 175–202.
2. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад. Х. : Вид-во НУА, 2016. С. 56–59.
3. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 22–44.
4. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
5. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 6

Le renouvellement du genre romanesque.

E. Ajar *La vie devant soi*. P. Modiano. J.-M. Le Clézio.

Les prix littéraires : Goncourt, Renaudot, Femina.

Savoir-faire : donner la définition des termes *théorie d'individualité, discours d'enfant, discours psychoanalytique, discours historique*; faire l'analyse des textes.

1. Le développement de la prose de seconde moitié du XXe siècle.
2. Le problème d'individu. La conscience enfantine comme le point de la perception de réalité. E. Ajar *La vie devant soi*.
3. La problématique des œuvres de P. Modiano. J.-M. Le Clézio.
4. Les prix littéraires : Goncourt, Renaudot, Femina.

Des textes à analyser : (au choix d'étudiant) Emile Ajar *La vie devant soi* [3; 84], Patrick Modiano *Dora Bruder* [4; 144–145], Jean-Marie Gustave Le Clézio *Ritournelle de la faim* [4; 162–163].

Autocontrôle :

1. En quoi consiste la particularité d'Emile Ajar et de ses œuvres ?
2. Retrouvez les traits des théories d'individualité. Examinez de quelle manière ces théories se détruisent dans le discours enfantin ?

Bibliographie :

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр. : навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. С. 206–213, 217–220.
2. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. 79–86 с.
3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 162–163; 144–145.
4. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013. P. 104–105, 116–117.
5. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
6. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 7

La tradition romanesque et l'essor de l'autobiographie.

La littérature biographique.

M. Duras *L'Amant*. N. Sarraute *Enfance*.

Savoir-faire : donner la définition des termes *narration*, *fiction*, *autofiction*; faire l'analyse des textes.

1. La tradition romanesque et l'essor de l'autobiographie ; la narration et la fiction dans le roman.
2. La littérature biographique. M. Duras *L'Amant*.
3. Les particularités du texte chez N. Sarraute *Enfance* : tonalité, thématique, focalisation, jeu question / réponse.

Des textes à analyser : Marguerite Duras *L'Amant* [3; 132–133], Nathalie Sarraute *Enfance* [<https://www.etudes-litteraires.com/autobiographie.php>].

Autocontrôle :

1. Quand est apparu le terme *autobiographie* ?
2. Nommez les formes voisines de l'autobiographie.
3. Quelles sont les caractéristiques du récit autobiographique ?
4. Nommez les exemples des fausses autobiographies et des autofictions.

Bibliographie :

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр. : навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. С. 257–264.
2. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 99–115.
3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 132–133.
4. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
5. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 8

Les femmes écrivains dans la littérature française de XX siècle : Colette, M. Duras, M. Yourcenar, E. Triolet, F. Sagan, A. Nothomb.

Savoir-faire : donner la définition des termes *écriture féminine*, *écriture féministe*; faire l'analyse des textes.

1. Le roman autopsychologique de Colette.
2. La position d'une femme dans la société et la culture chez Simone de Beauvoir.
3. L'univers réel et irréel chez I. Némirovsky. Les romans autobiographiques.
4. Le rejet d'une écriture intime de Marguérite Yourcenar.
5. F. Sagan – fondatrice d'un nouveau type de pensée.
6. Ecrivaine et résistante Elsa Triolet.

Des textes à analyser : Colette *La Maison de Claudine* [3; 98 – 99], Françoise Sagan *Bonjour tristesse* [4; 102–103].

Autocontrôle :

1. Identifiez le contexte historique provoquant la parution d'écriture féminine.
2. Dans quel aspect fonctionne la notion de littérature féminine ?
3. Quels thèmes sont abordés par le femmes-écrivains ?
4. Quelle forme littéraire préoccupe ?

Bibliographie :

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр. : навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.-упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. С. 257–266.
2. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 198–210.
3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 98–99; 122–123; 154–155; 161; 163; 165.
4. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013. P. 102–103; 124–125; 134–135; 150– 151.
5. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
6. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 9

Le théâtre et la poésie.

L'art théâtral. B.-M. Koltess.

La poésie. J. Prévert *Paroles*. J. E. Savitskaya. *Cochon farci*.

Savoir-faire : donner la définition des termes *présentation anthropologique*, *code narratif*, *poésie narrative*, *lyrisme*, *narration* ; faire l'analyse des textes.

1. L'écriture comme une forme de la présentation anthropologique. De nouvelles techniques d'écriture.
2. L'œuvre de J. Prévert *Paroles*. Les voies de renouvellement du langage poétique.
3. Le thème du tragique dans la littérature. L'indifférence de l'homme.
4. La recherche d'une nouvelle dramaturgie. L'art théâtral. B.-M. Koltess.

Des textes à analyser : Jacques Prévert *Barbara* [1; 173–174], Eugène Savitskaya *Cochon farci* [1; 179–180], Bernard-Marie Koltess *Dans la solitude des champs de coton* [1; 185–186].

A étudier par cœur !

Jacques Prévert *Barbara*

Rappelle-toi Barbara
Il pleuvait sans cesse sur Brest ce jour-là
Et tu marchais souriante
Épanouie ravie ruisselante
Sous la pluie
Rappelle-toi Barbara
Il pleuvait sans cesse sur Brest
Et je t'ai croisée rue de Siam
Tu souriais
Et moi je souriais de même
Rappelle-toi Barbara
N'oublie pas
Cette pluie sage et heureuse
Sur ton visage heureux
Sur cette ville heureuse
Cette pluie sur la mer
Sur l'arsenal
Sur le bateau d'Ouessant
Oh Barbara
Quelle connerie la guerre
Qu'es-tu devenue maintenant
Sous cette pluie de fer
Toi que je ne connaissais pas
Toi qui ne me connaissais pas
Rappelle-toi
Rappelle-toi quand même ce jour-là
N'oublie pas
Un homme sous un porche s'abritait
Et il a crié ton nom
Barbara
Et tu as couru vers lui sous la pluie
Ruisselante ravie épanouie
Et tu t'es jetée dans ses bras
Rappelle-toi cela Barbara
Et ne m'en veux pas si je te tutoie
Je dis tu à tous ceux que j'aime

Même si je ne les ai vus
qu'une seule fois
Je dis tu à tous ceux qui
s'aiment
Même si je ne les connais
pas
Rappelle-toi Barbara
De feu d'acier de sang
Et celui qui te serrait dans
ses bras
Amoureusement
Est-il mort disparu ou bien
encore vivant
Oh Barbara
Il pleut sans cesse sur Brest
Comme il pleuvait avant
Mais ce n'est plus pareil et
tout est abimé
C'est une pluie de deuil
terrible et désolée
Ce n'est même plus l'orage
De fer d'acier de sang
Tout simplement des nuages
Qui crèvent comme des
chiens
Des chiens qui disparaissent
Au fil de l'eau sur Brest
Et vont pourrir au loin
Au loin très loin de Brest
Dont il ne reste rien.

Jacques Prévert, *Paroles*,
1946

Autocontrôle :

1. Nommez des poètes français modernes les plus connus. Caractérissez tout court leurs œuvres.
2. En quoi consistent des traits spécifiques de la poésie française du fin du XXe siècle ?
3. Qu'est-ce qu'une poésie narrative ?
4. Comment on observe la perte du langage chez Eugène Savitskaya ? Démontrez de quelle manière l'accumulation des stéréotypes provoque le conflit d'un personnage lyrique avec lui-même ?
5. Quel est le rôle des gestes dans le théâtre de ce temps-là ?

Bibliographie :

2. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 168–193.
3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 78 – 79; 84 – 87; 90.
4. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013. P. 58 – 65.
5. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
6. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 10

La littérature de masse. A. Nothomb. M. Lévi. E.-E. Schmitt.

Savoir-faire : donner la définition des termes *littérature de masse*, *paralittérature*; faire l'analyse des textes.

1. Le phénomène de la littérature de masse. La notion des séries et des collections.
2. Best-sellers de la littérature française contemporaine. Les genres, les thèmes, les méthodes d'écriture chez A. Nothomb. M. Lévi. E.-E. Schmitt. G. Musso.
3. Le thème de l'enfance dans *Oscar et la dame rose* d'E.-E. Schmitt. Le schéma narratif.

Des textes à analyser : Eric-Emmanuel Schmitt *Oscar et la dame rose*

[<https://www.scribd.com/document/437378598/OSCAR-ET-LA-DAME-ROSEpdf>].

Autocontrôle :

1. Expliquez le phénomène de la littérature de masse en France. Quelle est sa place dans les études littéraires ?
2. Pourquoi peut-on dire que *Oscar et la dame rose* de E.-E. Schmitt est un roman épistolaire ? Pourquoi il ne s'agit pas d'une «correspondance» ?

Bibliographie :

1. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 194–250.
2. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 163–164; 165; 168.
3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013. P. 148–151; 161.
4. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
5. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 11

La littérature francophone. La littérature de Canada. Karoline Georges.

La littérature de Belgique. Caroline Lamarche.

La littérature de Suisse, de Maghreb.

Savoir-faire : donner la définition des termes *francophonie littéraire*, *exotisme européen*, *études postcoloniales*; faire l'analyse des textes.

1. La littérature romane dans l'espace géographique.
2. La littérature de Canada. Karoline Georges.
3. La littérature de Belgique et de Suisse. Caroline Lamarche.
4. La littérature de Maghreb.

Des textes à analyser : Djébar Assia *L'amour, la fantasia* [2; 141–144], Amélie Nothomb *Stupeur et tremblement* [3; 134–135].

Autocontrôle :

1. Identifiez les chronotopes socio-culturel et historique.
2. Relevez les oppositions dans les textes francophones.
3. Trouvez les sources de l'ironie postmoderne.

Bibliographie :

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр. : навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.-упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. С. 326–355.

1. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 126–155.

2. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. P. 134–135; 138–139; 142–143; 148–149; 164–165.

3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013. P. 118–119; 122–123; 126–127; 136–137.

4. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.

5. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

Cours pratique № 12 **La littérature jeunesse**

Savoir-faire : donner la définition des termes *album, roman, conte, livre numérique*; faire l'analyse des textes.

1. Une approche de littérature de jeunesse.
2. Des albums de littérature de jeunesse.
3. Des livres de poche pour la jeunesse.
4. Des prix littéraires français thématiques. Des prix littéraires québécois et canadiens.

Des textes à analyser : un extrait d'un album / roman / conte / livre numérique à analyser.

Autocontrôle :

1. Donnez les définitions des termes suivants : album, roman, conte, livre numérique. Identifiez leur origine et les particularités.

2. Faites une courte caractérisque des œuvres francophones pour les enfants et la jeunesse..
3. Essayez de prévoir un avenir d'un livre numérique.

Bibliographie :

1. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. С. 126–155.
2. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013.
3. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013.
4. <https://www.etudes-litteraires.com/> – Etudes Littéraires.
5. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів з курсу «Історія літератури країн, мова яких вивчається (французька мова)» є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час і включає:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання практичного матеріалу;
- робота з першоджерелами;
- робота з критичною літературою;
- самостійне вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення;
- підготовка до написання поточних тестів та модульної контрольної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	La littérature de première moitié du XX siècle. A. Bréton <i>La Manifeste du Surréalisme</i> . L'avant-garde. Le roman au XXe siècle. A. Gide <i>Les Faux-Monnayeurs</i> .	8

2	La littérature de seconde moitié du XX siècle. Le nouveau Roman. G. Perec <i>W ou le Souvenir d'enfance. La Disparition</i> R. Queneau <i>Zazie dans le métro</i> . B. Vian.	8
3	Le théâtre et la poésie. L'art théâtral. E. Cormann. P. Minyana. La poésie. J. Rubaud. € E.	8
4	La littérature postmoderne. Ch. Bobin <i>L'inespérée</i> . Le roman minimaliste.	9
5	Le roman féminin : M. Duras, A. Ernaux.	8
6	Les moyens visuels de création de l'image : les manières cinématographiques dans l'écriture. J. Echenoz. J. Ph. Toussaint, Ch. Oster.	8
7	La littérature de masse. A. Gavalda. M. Lévi. G. Musso	8
8	La littérature francophone. La littérature de Belgique. La littérature de Suisse. La littérature de Maghreb.	8
Всього:		65

7. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Рекламний проект – творча робота, що передбачає створення реклами у будь-якій формі (відеоролик, серія плакатів тощо), яка розкручуватиме літературний «бренд» – певного автора літературної епохи, що вивчається (Середньовіччя, Відродження, Просвітництво), або сам твір. Реклама має бути такою, щоб стимулювати сучасного читача до прочитання.

Інтермедіальний альбом – цей вид альбому передбачає пошук «мистецьких відповідників» (живопису, скульптур, музики, графіки, опери, театру, кіно будь-яких періодів) творам світової літератури від Середньовіччя до поч. ХХІ ст. (чи самих письменників); варто пояснити, як інтерпретуються літературні теми, образи, персонажі, сюжети тощо іншими видами мистецтва; вибір «відповідників» має бути логічно обґрунтований (до творів одного автора; мистецькі інтерпретації одного плану – кіно, живопис, графіка, театр тощо); відповідники проілюструвати коментарями.

Літературно-побутовий колаж – форма творчої роботи, яка передбачає створення своєрідного колажу літературного побуту письменників ХХ століття. Студент обирає одного чи кількох письменників за певною тематикою побутового плану (письменник і жінки, письменник і дозвілля, письменник і стимулятори, і хобі, і кіно, і друзі, і його звички тощо – тобто будь-що, що стосується його побуту) і форматує колаж (можуть бути фрагменти зі спогадів, листів, записок тощо, світлини). Список використаних

джерел обов'язковий. Об'єктом колажу можуть бути письменники (чи один письменник) за власним вибором із літературного періоду, що вивчається.

Інтермедіальний портрет – форма творчої роботи, яка передбачає створення своєрідного портрету письменника на основі порівняння його реальної біографії з кінематографічною чи (та) театральною інтерпретацією (художня стрічка, вистава), до уваги беруться ключові моменти, що висвітлюються в житті творчої особистості. Об'єктом цього виду роботи можуть бути письменники (чи один письменник) за власним вибором із літературного періоду, що вивчається. Список використаних джерел обов'язковий. Приблизний перелік фільмів і вистав для створення інтермедіального портрета:

- *Жан-Поль Сартр. Сімона де Бовуар: «Сартр, роки пристрастей»* (2006, Швейцарія та ін.). «Коханці кав'ярні де Флор» (2006, Франція).
- *Альбер Камю: «Альбер Камю»* (2010, Франція).
- *Антуан де Сент-Екзюпері: «Сент-Екзюпері: остання місія»* (1996, Франція).
- *Франсуаза Саган: «Саган»* (2008, Франція).
- *Колетт: «Колетт»* (2018, США, Великобританія, Угорщина).

Нотатник-колаж – письмова творча форма роботи, що передбачає ведення нотатника за прочитаними творами з курсу (див. список творів для прочитання) за принципом, з одного боку, власне аналізу за домінантою (змістові компоненти, елементи внутрішньої і зовнішньої форми, смисл тощо), з іншого, з додаванням додаткового матеріалу, а саме: літературно-критична ре-акція на твір (цитати, міркування, висловлення критиків), дружні коментарі й самокоментарі (на основі щоденників, листів, блогів тощо), обкладинки книги в різні періоди, цікаві факти з життя письменника, пов'язані з цим твором, їхня мистецька інтерпретація (кіно, театр та ін.) тощо. Таким чином формується своєрідний нотатник-колаж (можливі вклеювання вирізок, малюнки і таке ін.).

Літературно-побутовий портрет-інсценізація – групова творча робота, що передбачає на основі біографії, листів, щоденників, спогадів письменника (і про письменника) створення його портрету.

8. ТЕМИ ДЛЯ РЕФЕРАТІВ І ПРЕЗЕНТАЦІЙ

LITTERATURE DE XXe SIECLE

1. L'humanisme dans l'œuvre d'A. de Saint-Exupéry.
2. L'influence des idées existentialistes l'œuvre d'A. Camus.
3. Louis-Ferdinand Céline. Voyage au bout de la nuit.
4. La modernité du style impressionniste de Marcel Proust. Son roman «A la recherche du temps perdu».
5. Le théâtre de l'entre-deux-guerres (Jean Cocteau, Jean Giraudoux).
6. Le théâtre de l'absurde : le refus des principes traditionnels de construction du drame.
7. Le concept du théâtre de cruauté chez Antonin Artaud.
8. La formation des nouveaux courants dans l'art et la littérature de XXe siècle (le naturalisme, l'impressionnisme, le symbolisme). La décadence.
9. La littérature postmoderne de XXe siècle.
10. Les moyens visuels de création de l'image : les manières cinématographiques dans l'écriture. J. Echenoz. J. Ph. Toussaint, Ch. Oster.
11. Les prix littéraires : Goncourt, Renaudot, Femina, Médicis. Les lauréats français du prix Nobel de littérature.

9. ПЕРЕЛІК ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ДЛЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ПРОЧИТАННЯ

1. А. де Сен-Екзюпері *Маленький принц*.
2. А. Камю *Чума*.
3. Е. Йонеско *Голомоза співачка*.
4. С. Беккет *Чекаючи на Годо*.
5. Г. Аполлінер *Поезія*.
6. Ж. Прек *Зникнення*.
7. Р. Кено *Зазі в метро. Вправи зі стилю*.
8. Н. Саррот *Тропізми*.
9. Е. Ажар *Життя попереду*.
10. П. Модіано *1 роман на вибір*.
11. М. Дюрас *Коханець*.
12. Б.-М. Кольтес *Роберто Зукко*.
13. Е.-Е. Шмітт *Оскар і рожева пані*.
14. М. Уельбек *Карта і територія. Покора*.
15. А. Нотомб *1 роман на вибір*.

10. АЛГОРИТМ АНАЛІЗУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

Подані короткі схеми-алгоритми аналізу творів різних жанрів і видів лише умовні й орієнтовні – спроба вивчення твору з точки зору літературознавства.

Варто пам'ятати, що дотримання кожного пункту аналізу при вивченні

кожного твору, що передбачено програмою, не є обов'язковим. Обов'язкові пункти аналізу кожного твору має визначати викладач. Так, наприклад є твори,

при аналізі яких треба звернути особливу увагу або на мовно-нормативні (позанормативні) засоби, або на засоби й прийоми творення художніх образів,

або на процеси творення характерів чи відображення психічних процесів персонажів, або на композицію чи сюжет тощо.

Загальні пояснення щодо схем.

1. Назва твору (змістовна чи ні, інформаційна, емоційна чи беземоційна, довга чи коротка, чи зацікавлює читача). Висновок – влучна чи невдала.

2. Епіграф (чи передає епіграф ідею твору?). Варто замислитись, чому письменник звернувся до слів того чи іншого автора.

3. Мовні засоби творення образів.

Мовно-нормативні: фонологічні (звукові ряди, какофонія, алітерація, рими); морфологічні (граматичні особливості слів, типи й способи словотворення); лексичні (особливості лексичного складу твору); фразеологічні (майстерність використання фразеологічних зворотів, їх функції); синтаксичні (типи та побудова речень, що використовуються автором при характеристиці чи мовленні персонажа). Позанормативні (діалектні відхилення, жаргонізми у мовленні персонажів та у тексті загалом). Мовно-поетичні (епітети, метафори, гіперболи, порівняння, літоти тощо їх функції у художньому тексті).

L'analyse littéraire utilise certains termes et expressions qui permettent de commenter les textes avec rigueur et précision ; il faut apprendre à les employer à bon escient jusqu'à ce qu'ils deviennent familiers.

types de mots	verbes conseillés	exemples
un adjectif	caractérise, qualifie... (un nom)	L'adjectif « rapides » (vers 23) caractérise les moments de bonheur.
un substantif = un nom	désigne qch ou qqn	Le substantif « la voix » [qui m'est chère] au vers 19 désigne Elvire.
un pronom	reprënd / désigne / représente / remplace / renvoie à qch ou qqn	Le pronom « nous » (l. 3) renvoie à la fois au locuteur et au destinataire.
une connotation	affecte ... / est associée à ... / ressort de ... / se dégage de ...	Dans cet extrait, une connotation péjorative affecte le mot « soins ».
un terme, une expression	→ se charge de, prend, revêt une connotation ... / → évoque, amplifie, atténue une idée, une intention ..., marque, connote l'idée de ...	L'expression « la nuit éternelle » (v. 2) connote l'idée de la mort. Le verbe « Hâtons-nous » (v. 34) se charge d'une dimension tragique, car il souligne que la vie est brève.
un procédé ou une figure de style	→ exprime, met en évidence, met valeur, souligne, traduit, trahit, révèle, crée (une impression), suggère, évoque ... → permet d'insister sur, donne au texte une dimension / un aspect / un caractère / une portée... → contribue à, illustre, fait ressortir, accentue, met en relief, dévoile ...	Ce procédé d'insistance marque le dégoût du personnage. Les répétitions trahissent l'obsession du locuteur. Cette comparaison confère au texte une dimension fantastique. De nombreuses hyperboles jalonent le texte. L'emploi de ce lexique contribue à mettre en relief la fuite du temps.
des procédés	convergent vers l'idée que, donnent l'impression que ...	Les métaphores convergent toutes vers l'idée d'un bonheur parfait.
un champ lexical	se développe, se déploie ... / évoque, connote...	Le champ lexical du voyage se développe à partir de la deuxième strophe, à travers les termes « ... »
un texte	traite de, repose sur l'idée que, développe l'idée que, met en scène, offre, présente un enjeu / un intérêt ... est structuré par...	Ce texte traite de l'esclavage. Ce texte met en scène un maître et son valet. Ce texte offre un double enjeu. Ce texte repose sur l'opposition entre la beauté de la nature et l'horreur de la guerre.
un effet	→ est produit, est créé, est rendu par, est traduit, est exprimé, est souligné, est renforcé, est accentué par... → est perceptible, est lisible à travers, tient à, réside dans ...	L'effet de surprise est accentué par l'ellipse narrative. L'hésitation du héros est perceptible à travers l'emploi de nombreux modalisateurs.

Les **TOURNURES** utiles dans le **COMMENTAIRE** de **TEXTE** :

➤ dans l' **INTRODUCTION** :

- pour présenter le texte :

Le texte / poème « ... » extrait de ____ a été écrit par ... / publié en ...

Le passage qui nous est proposé est extrait du chapitre ... / se situe à l'acte ... scène ... / correspond à l'épisode de ... / prend place au début de l'œuvre / à la fin de l'œuvre

Cet extrait traite du thème de ... / développe l'idée que ... / est une méditation sur ...

Dans ce texte, l'auteur met en œuvre ... / expose sa vision de ... / développe l'idée selon laquelle ... /

" " " l'auteur aborde / renouvelle le thème de ...

- pour dégager les enjeux du texte :

Ce passage présente un double enjeu / un triple intérêt

L'enjeu principal de ce texte réside dans ... / tient au fait que ...

L'intérêt principal du texte est que...

On peut dégager deux enjeux dans ce texte ...

- pour annoncer la plan du commentaire :

C'est pourquoi il conviendra tout d'abord / dans un premier temps / en premier lieu ... → d'étudier / examiner / s'intéresser à / expliquer / se demander comment...

Puis / en second lieu / ensuite / dans un deuxième temps ... → nous montrerons / verrons / mettrons en évidence /

Enfin / finalement / pour terminer ... → il sera possible / on pourra / nous soulignerons / expliquerons / exposerons comment / établirons que / nous demanderons si ...

➤ dans le DEVELOPPEMENT :

- pour introduire une idée nouvelle / un § nouveau :

D'emblée, nous pouvons remarquer / relever / constater / signaler ...

Pour commencer, nous pouvons étudier la façon dont l'auteur ...

Dès le début nous remarquons que le thème du ... est omniprésent dans le texte

D'entrée de jeu nous pouvons repérer que ...

Tout d'abord nous observons que ... Une première lecture suffit à faire ressortir que ...

Ensuite / En second lieu / S'ajoute(nt) à cela ... /

En outre / D'autre part ... / Nous pouvons également constater que ...

On peut interpréter ce procédé / la présence de cette figure de style / de ce champ lexical → comme le signe de ... / comme la marque que ...

Nous pouvons lire dans l'emploi d'un tel précédé / de ce temps / de cette construction de phrase / la volonté de ... Nous pouvons comprendre cette allusion comme ...

L'emploi de ce procédé / ce champ lexical confirme / valide / illustre / vérifie / corrobore notre hypothèse / notre interprétation / notre analyse, et souligne que ...

Ce procédé renforce / dénote / révèle / montre / évoque ...

- pour introduire un exemple :

Ainsi, dans / avec / à travers l'expression « ... » nous voyons que ...

C'est ainsi que ... Tel est le cas dans / pour ... L'analyse de « ... » montre bien que ... Qu'il suffise de rappeler que dans le dernier § Ce fait est bien illustré par « ... »

➤ dans la CONCLUSION :

Enfin / En définitive / Pour conclure / Pour terminer → nous retiendrons que ... / rappelons que ... / nous pouvons souligner que ...

Pour résumer notre propos, nous dirons que ...

Comme nous l'avons donc montré / étudié / expliqué ...

A l'issue de cette analyse / Au terme de cette étude → il apparaît clairement que ...

En fin de compte / Pour clore cette étude → il convient de mettre en évidence le fait que ...

Nous pouvons rapprocher ce texte de ... → Ce texte rappelle / évoque / peut être comparé ...

Il est possible d'établir une analogie / un correspondance avec le texte de ... qui traite lui aussi de ... mais d'une façon toutefois différente puisque ...

Deux siècles plus tôt (plus tard) tel auteur a traité (traitera) également ce thème de ... en soulignant ...

11. ТАБЛИЦІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО І ПРАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Pseudo nyme	Nom d'écrivain
1. Colette	Sidonie Gabrielle <i>Colette</i>
2. Romai cy	...

Caractéristiques	Œ uvre	Auteur
1. Une chronique objective dans l'intention	<i>La Peste</i>	Albert Camus
2.		...
3.		...
4.		...
5.		...
6.		...
7.		...
8.		...
9.		...

10.		...
11.		...
12.		...
13.		...
14.		...
15.		...
16.		...
17.		...
18.		...
19.		...
20.		...

Styles, courants littéraires et leurs représentants

Style littéraire	Représentant	Œuvre
1. Surréalisme	André Breton	<i>Manifeste du surréalisme</i>
2. Nouveau Roman	Nathalie Sarraute	<i>Enfance</i> <i>Le Planétarium</i>
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

Style littéraire	Particularités essentiels
1. Modernisme	• Psychologisme

	<ul style="list-style-type: none">• Nouvelle forme• Antiréalisme• ...

Noms géographiques dans les œuvres

1. Tokyo, Japon	<i>Stupeur et tremblement</i> Amélie Nothomb
--------------------	--

Personnages

Œuvre	Personnage	Caractéristique du personnage
<i>Oscar et la Dame rose</i>	Oscar	Oscar est un jeune garçon âgé de 10 ans qui souffre d'une maladie grave.
Eric-Emmanuel Schmitt	Mamie-Rose	Vieille femme visiteuse d'hôpital
	Les parents d'Oscar	Ils n'arrivent pas à affronter la maladie de leur fils

Temps d'écriture des œuvres

Œuvre	Auteur	Années
<i>La Peste</i>	Ambert	1947
<i>La Chute</i>	Camus	1956
...		
<i>Le Jeune Homme</i>	Annie Ernaux	1998-2000

Ecrivain	Prix
1. Henri	Prix Nobel de littérature, 1927

Bergson		
2. Jean-Paul Sartre		Prix Nobel de littérature, 1964

Sujet d'œuvre

Œuvre	Auteur	Sujet
1. <i>Quartier Perdu</i>	Patrick Modiano	Ambrose Guise, auteur de roman policier anglais – Jean Dekker dans une vie précédente – revient à Paris vingt ans après l'avoir quitté. Les souvenirs de sa jeunesse remontent à la surface dans un Paris crépusculaire : sa rencontre avec Carmen Blin, Georges Maillot, de Rocroy, des êtres marqués par le deuil, et les réminiscences d'un meurtre qui l'a conduit à fuir et à se découvrir...

Théâtre et ses représentants

Représentant	Œuvres	Particularités
---------------------	---------------	-----------------------

10. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. La littérature de première moitié de XXe siècle. Le roman au XXe siècle.
2. Le dadaïsme et le surréalisme : Tristan Tzara et *Manifeste Dada*.
3. Introduction à la littérature française du XXe siècle.
4. La littérature de la «Belle époque» (1900–1918).
5. La modernité du style impressionniste de Marcel Proust. Son roman «A la recherche du temps perdu».
6. Les «poètes de l'esprit nouveau» (Blaise Cendrars, Guillaume Apollinaire, Paul Valéry, Paul Claudel).
7. La tradition et la modernité dans la poésie de G. Apollinaire. *Alcools. Caligrammes*.
8. Le surréalisme dans la littérature française du XXe siècle.
9. Les tendances religieuses et les recherches éthiques dans la littérature de l'entredeux-guerres (François Mauriac «Thérèse Desqueyroux»).
10. Le développement de la prose de l'entre-deux-guerres.
11. Le théâtre de l'entre-deux-guerres (Jean Cocteau, Jean Giraudoux).
12. Le roman existentialiste, le roman de l'accablement et de la prostration.
13. Albert Camus. «L'Étranger»: le sens de la vie.
14. Le roman existentialiste, le roman de l'accablement et de la prostration.
15. Jean-Paul Sartre, l'homme et son rapport au monde à travers la littérature.
16. Le théâtre de l'entre-deux-guerres. Le système esthétique et intentionnaliste de la poésie d'Antonin Artaud.
17. Les traditions romantiques et le thématique philosophique chez SaintExupéry.
18. *La Peste* de Camus comme une considération historique ; un regard sur la société du XXe siècle.
19. Le phénomène du théâtre de l'absurde.
20. L'esthétique et les techniques de nouveaux romanciers. L'influence du cinématographe et de la peinture.
21. Les écrits des femmes : Colette, Elsa Triolet, Simone de Beauvoir, I. Némirovsky, Marguerite Yourcenar.
22. Les voies de renouvellement du langage poétique. L'œuvre de J. Prévert *Paroles*.
23. La littérature postmoderne. M. Houellebecq *Submission. La carte et le territoire*.
24. Le phénomène de la littérature de masse (A. Nothomb. M. Lévi. E.-E. Schmitt. A. Gavalda).
25. La littérature francophone.

12.3 ПРАЗОК ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Le théâtre de l'absurde

Question 1 :

Quel dramaturge français est considéré comme l'un des fondateurs du théâtre de l'absurde avec des œuvres comme *En attendant Godot* ?

- A) Jean Genet
- B) Eugène Ionesco
- C) Samuel Beckett
- D) Albert Camus

Question 2 :

Dans *La Cantatrice chauve* d'Eugène Ionesco, quel est le métier du personnage de M. Martin ?

- A) Médecin
- B) Agent de police
- C) Comptable
- D) Directeur de compagnie

Question 3 :

Dans *En attendant Godot* de Samuel Beckett, quels sont les deux personnages principaux qui attendent l'arrivée de Godot ?

- A) Vladimir et Estragon
- B) Hamm et Clov
- C) Pozzo et Lucky
- D) Nagg et Nell

Question 4 :

Quel est le thème central du théâtre de l'absurde ?

- A) L'absurdité de l'existence humaine
- B) La lutte des classes
- C) La quête de la gloire
- D) La révolution politique

Question 5 :

Dans *Le Roi se meurt* d'Eugène Ionesco, qu'arrive-t-il au roi Bérenger tout au long de la pièce ?

- A) Il perd sa couronne
- B) Il se transforme en animal
- C) Il meurt lentement
- D) Il devient immortel

Question 6 :

Dans l'œuvre *Les Chaises* d'Eugène Ionesco, quel est le message de l'orateur invité

à la fin de la pièce ?

- A) Il ne parle pas
- B) Il annonce la fin du monde
- C) Il récite un poème
- D) Il crie au complot

Question 7 :

Quel dramaturge du théâtre absurde français a écrit la pièce *Les Bonnes* ?

- A) Jean-Paul Sartre
- B) Jean Genet
- C) Eugène Ionesco
- D) Samuel Beckett

Question 8 :

Dans *Fin de partie* de Samuel Beckett, que fait Hamm pendant une grande partie de la pièce ?

- A) Il joue aux cartes
- B) Il se plaint de sa cécité et de sa paralysie
- C) Il cherche un trésor
- D) Il attend des nouvelles d'une guerre

Question 9 :

Quelles sont les caractéristiques principales du théâtre de l'absurde ?

- A) Dialogues logiques et réalistes
- B) Personnages avec des objectifs clairs
- C) Situations illogiques et répétitives, absurdité du langage
- D) Décors grandioses et héroïques

Question 10 :

Quel dramaturge du théâtre absurde a écrit *Amédée ou Comment s'en débarrasser* ?

- A) Eugène Ionesco
- B) Jean Genet
- C) Samuel Beckett
- D) Albert Camus

La littérature Jeunesse

Question 1 :

Dans *Le Petit Nicolas* de René Goscinny et Jean-Jacques Sempé, quel est le nom du meilleur ami de Nicolas ?

- A) Eudes
- B) Alceste
- C) Agnan
- D) Geoffroy

Question 2 :

Quel est le titre du roman de Daniel Pennac qui raconte l'histoire d'un enfant dyslexique et de ses difficultés à l'école ?

- A) *Cabot-Caboche*
- B) *L'œil du loup*
- C) *Kamo, l'idée du siècle*
- D) *Chagrin d'école*

Question 3 :

Dans la série *Tobie Lolness* de Timothée de Fombelle, quel est le principal danger qui menace le peuple de Tobie, un garçon d'1,5 millimètre de haut ?

- A) La sécheresse
- B) La pollution
- C) L'arbre dans lequel ils vivent
- D) Les insectes

Question 4 :

Qui est l'auteur de *La Guerre des Boutons*, un roman qui raconte les rivalités entre bandes d'enfants de deux villages voisins ?

- A) Hector Malot
- B) Louis Pergaud
- C) Jules Renard
- D) Michel Tournier

Question 5 :

Dans *Les Malheurs de Sophie* de la Comtesse de Ségur, quelle est la principale qualité de Sophie ?

- A) Elle est studieuse
- B) Elle est maladroite et fait souvent des bêtises
- C) Elle est obéissante
- D) Elle est courageuse

Question 6 :

Quel est le prénom de l'héroïne dans *Fifi Brindacier*, célèbre personnage créé par l'auteure suédoise Astrid Lindgren, mais très populaire en France ?

- A) Sophie
- B) Sara
- C) Emilie
- D) Fifi

Question 7 :

Dans *Les Contes du chat perché* de Marcel Aymé, combien de sœurs sont les héroïnes principales ?

- A) 1

- B) 2
- C) 3
- D) 4

Question 8 :

Dans *Sans famille* d'Hector Malot, quel est le nom du jeune héros orphelin ?

- A) Rémi
- B) Gavroche
- C) Oliver
- D) Victor

Question 9 :

Qui est l'auteur de *L'Île au trésor perdu* ?

- A) Jean-Philippe Arrou-Vignod
- B) François Place
- C) Michel Tournier
- D) Jean-Claude Mourlevat

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З КУРСУ

Основна:

1. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад. Х. : Вид-во НУА, 2016. 264 с.
2. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс : навч. посібн. / В. І. Фесенко. К.: КНЛУ, 2014. 398 с.
3. Фесенко В. І. Новітня французька література: Навч. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. 273 с.
4. Al-Ghamdi A. Histoire de la littérature française à travers les siècles. [Електронний ресурс]. Режим доступу : files.books.elebd3.net/download-pdfbooks.org-02211423By0E1.pdf
5. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Intermédiaire. P. : CLE International, 2013. 176 p.
6. Blondeau N., Allouache F. Littérature progressive du Français. Niveau débutant. P. : CLE International, 2013. 176 p.

Додаткова:

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945-2000 рр. : навчальний посібник / М. Мільнер, М. Доле, Б. Бланкман, А. Рош ; Авт.упоряд. Валентина Іванівна Фесенко. Київ : Промінь, 2005. 383 с.
2. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століття: навч. посібник. [для студ вищ навч закл] / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка. К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
3. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Навч. посіб. [3-тє вид.] / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гринчак. К.: Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
4. Aron P., Viala A. Les 100 mots du littérature. 2e éd. P. : Presses Universitaires de France. 2011. 129 p.
5. Bourdereau F. Précis de français. Langue et littérature. P. : Nathan, 1996. 150 p.
6. Couprie A., Faerber J., Oddo N. Chronologie de la littérature française : du Moyen Age à nos jours. P., Hatier, 2014. 384 p.
7. Deshusses P., Karlson L., Thornander P. Dix siècles de littérature française. XIXe siècle-XXe siècle / P. Deshusses, L. Karlson, P. Thornander. Paris : Bordas, 1984. 383 p.
8. Labouret D. Histoire de la littérature française des XXe et XXIe siècles. P. : Armand Colin, 2018. 325 p.
9. Labouret D. Littérature française du XXe siècle (1900-2010). P. : Armand Colin, 2013. 332 p.
10. Masson N. La littérature française. P. : Eyrolles. 2007. 480 p.
11. Narteau C., Nouailhac I. Littérature française. Les grands mouvements littéraires. P. : J'ai lu. 384 p.
12. Le Robert. Dictionnaire des grandes œuvres de la littérature française. Paris, 1971. 718p.
13. Rincé D., Barbéris D. Langue et littérature. Anthologie XIXe-XXe siècles / D. Rincé, D. Barbéris. P. : Éditions Nathan, 1992. 542 p.
14. Valette B., Giovacchini D., Audier C. Anthologie de la littérature française / B. Valette, D. Giovacchini, C. Audier. P. : Éditions Nathan, 1989. 412 p.

Інтернет ресурси:

1. <https://www.etudes-litteraires.com/>
2. <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>
3. http://www.kau.edu.sa/Files/0002328/Files/28189_%20الأدب%20تاريخ

4. http://poete.rebelle.free.fr/poetique/reperes_litterature_siecles01.htm
5. http://www.la-litterature.com/dsp/dsp_display.asp
6. <http://users.skynet.be/fralica/refer/theorie/annex/histlitter/hlf.pdf>
7. <http://crm.revues.org/739>
8. http://fr.wikipedia.org/wiki/Exercices_de_style
9. <http://littexpress.over-blog.net/article-19034999.html>
10. <http://www.arlfb.be/ebibliotheque/seancespubliques/23112002/baronian.pdf>
11. <https://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української і світової літератури.
12. <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4576> – пізнавальні відео про письменників.